

Arviointikertomuksen 2015 suosituksiin vastaaminen

827/00.03.00/2016

Sotela 16.08.2016 § 98 Valmistelija: sosiaali- ja terveystoimen johtaja Kirsi Korttila, puh. 03-849 4200, palvelupäällikkö Marjatta Lahti, puh. 044-7978563, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Tarkastuslautakunta jätti 4.5.2016 arviointikertomuksen vuodelta 2015 Heinolan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi. Kaupunginvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa julkituodista suosituksista vastaukset tulosalueilta niin, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksessa 30.9.2016 mennessä.

Tarkastuslautakunta painottaa, että aikomisten ja pyrkimisten sijaan vastauksista tulee selvittää, mihin konkreettisiin toimiin tulosalueilla on ryhdytty. Vastaukset tulee laatia tarkastuslautakunnan suositusten osalta sekä edellisten vuosien jälkiseurannan suositusten osalta.

Edellisten vuosien arviointikertomuksien keskeisten asioiden jälkiseuranta

Arviointikertomuksessa 2014 todetaan, että kaupungin kokonaisvaltainen organisaation ja hallinnon rakenteiden tarkastelu ja uudistaminen mahdollisimman joustavien palveluiden mahdollistamiseksi tulee käynnistää. Organisaation rakenteen tarkastelussa tulee huomioida myös luottamushenkilöjärjestelmän terävöittäminen. Suosituksena on, että organisaatiotasoiset suunnitelmat tulee saada näkyviksi vuoden 2016 aikana.

Sosiaali- ja terveystoimen vastaus: Sosiaali- ja terveystoimi uudisti organisaationsa siten, että uusi organisaatio ja uudet esimiehet aloittivat 1.5.2016.

Samana vuoden kertomuksessa todettiin lisäksi, että investointiesitykset tulee valmistella ja esitellä päätettäväksi koko nelivuotistaloussuunnittelukautta sitovina. Talousarviossa tulee keskittyä investointien pitkän tähtäimen suunnitteluun. Pitkätähäimen suunnitelma on esillä talousarvion valmistelussa, mutta ne on esitetty puutteellisesti osavuosikatsauksissa. Suosituksena on, että osavuosikatsauksissa tehtävää investointien toteuman raportointia tulee parantaa niin, että näkyvillä on aikataulullinen edistyminen sekä toteutuneet eurot.

Sosiaali- ja terveystoimen vastaus: Raportointia investoinneista parannetaan tarkastuslautakunnan suosituksen mukaisesti.

Vuoden 2015 arviointi

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2015 todetaan, että sosiaali- ja terveystoimessa jäi toteutumatta monta sitovaa tavoitetta (7/10). Toteutumatta jäi seuraavat sitovat tavoitteet:

- Talousvastuu tulosityksikkötasolla lisääntyy; yksiköiden talous ja toiminta ovat tasapainossa SPB-periaatteen mukaisesti
- Rekrytointiyksikön henkilöstöä kohdennetaan optimaalisesti niin, että sosiaali- ja terveystoimen sijaismäärärahat eivät ylitä
- Päiväkirurgisten toimenpiteiden määrä lisääntyy vuoden 2014 tasosta vähintään 30 %
- Phsotey:n kustannukset pysyvät talousarvioon varattujen määrärahojen tasolla
- Asumispalvelu- ja vanhainkotipaikat täytetään niin, että asiakkaiden välinen vaihtoaika on keskimäärin korkeintaan neljä päivää
- Jonotusaika asumispalveluihin on korkeintaan 3 kk
- Lapsiperheiden kotipalvelussa ja ehkäisevässä perhetyössä välittömän asiakastyön osuus on 60 % henkilökunnan työajasta.

Sosiaali- ja terveystoimen vastaus:

- Sitovat tavoitteet ovat tietoisesti asetettu haasteellisiksi, ajatuksella, että tavoite on sitovana tavoitteena kunnes tavoite on saavutettu.

Mm. lastensuojelun (kodin ulkopuoliset sijoitukset) tavoite saavutettiin kolmantena talousarviovuonna tavoitteen asettamisesta.

- Rekrytointiyksikössä sijaismäärärahat ylittyivät 290 800 €. Rekrytoinnin sähköinen järjestelmä (Kuntarekry) on ollut käytössä ja helpottaa sijaisrekrytointia. Vaikka rekrytointiyksikön sijaismäärärahat ylittyivät, niin kuitenkin sijaistettavan alueen ja rekrytointiyksikön palkkamenot eivät ylittyneet kokonaisuutena. Sijaisrahoja käytettiin tilanteissa, kun vakituinen paikka vapautuu siihen asti, kun saadaan uusi vakituinen työntekijä tilalle, jolloin vakituisten palkkamenoja on säästynyt ja vastaavasti sijaisten palkkarahoja kulunut. Sijaistarvetta lisäsi vuodeosaston ylipaikkatilanne lähes koko vuoden sekä huomattava lisääntyminen koko henkilökuntaa koskevissa koulutuksissa sekä sairauslomissa. Sijaisten tarvetta on arvioitu yksiköissä kriittisesti, mutta kuitenkin niin, ettei potilasturvallisuus vaarantuisi. Rekrytointiyksikön kautta on varmistettu osaavan sijaisen saatavuus, kun on ollut monia päällekkäisiä poissaoloja yksiköissä samaan aikaan. Rekrytointiyksikössä on tarkennettu ohjeistusta yksiköille työsopimuksen tekoon ja kustannusten kohdistumiseen oikeaan paikkaan.

- Vaihtoaika omissa asumispalveluyksiköissä oli keskimäärin 5,7 päivää ja ostopalveluissa 11,5 päivää. Vaihtoaikaan aiheuttaa viivettä se, kuinka nopeasti omaiset saavat asunnon tyhjennettyä ja saadaan uusi asiakas tilalle. Uuden asiakkaan osalta viivästyminen vaikuttaa, kuinka nopeasti asiakas/omainen ilmoittaa, että ottavat paikan vastaan ja miten nopeasti saavat muuttoon liittyvät asiat hoidettua.

Asunnon vuokranmaksu alkaa asiakkaalle välittömästi, kun ilmoittavat, että asiakas ottaa paikan vastaan. Hakuprosessin nopeuttamiseksi 24 hakemuslomakkeeseen on täsmennetty tekstiä, että päätös hoivapaikan ottamisesta on tehtävä pyydettyssä ajassa tai hoitopaikkaa tarjotaan toiselle. Jos osastolla oleva kieltäytyy tarjotusta paikasta, niin vuodeosastolla ei voi odottaa toisen hoitopaikan vapautumista, ellei asiakas ole sairaalahoidon tarpeessa. Vuoden 2016 alusta SAS-palveluohjaaja koordinoi 24 hakijoiden paikkatilannetta ja asiakkaiden siirtymistä asumispalveluihin.

- Jonotusaika vanhusten asumispalveluihin oli keskimäärin 5.1 kuukautta. Jonotusaikaan vaikutti se, että hakijoiden joukossa oli useita yli vuoden jonossa olevia, joiden toimintakyky oli kohentunut hakijaksi asettamisen jälkeen, eikä akuuttia sijoittamistarvetta ollut. Vapautuville paikoille sijoitettiin aina akuuteimmin ympärivuorokautista hoitoa tarvitsevat asiakkaat. Tilanteen korjaamiseksi vuoden 2016 alussa aloitti SAS-asioista vastaava palveluohjaaja ja samalla käynnistettiin SAS-ohjelman käyttöönotto sekä päivitettiin SAS-jonossa olleiden asiakkaiden tilanne palvelutarpeen osalta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että alkuperäinen sosiaali- ja terveystoimen talousarvio on asetettu epärealistiselle tasolle erityisesti erikoissairaanhoidossa ja vammaispalveluissa. Suosituksena on, että talousarvio tulee laatia mahdollisimman realistiselle tasolle.

Sosiaali- ja terveystoimen vastaus:

- Erikoissairaanhoidon kustannuksia on ollut viime vuosina vaikea arvioida, minkä lisäksi erikoissairaanhoidon määrärahavarouksista on otettu katetta muuhun toimintaan talousarviosta päätettäessä. Heinolalaisten osalta erityisesti työikäisten käynnit Akuutti24:ssä lisääntyivät. Myös käynnit mielenterveysongelmien ja päihdeongelmien vuoksi lisääntyivät.

Arviointikertomuksessa on huomioitu, että kodin ulkopuolisia lasten sijoituksia on kyetty edelleen ennaltaehkäisemään. Suosituksena on, että lapsiperheiden ennalta ehkäisevien palvelujen toimintamallia tulee kehittää niin, että välittömän asiakastyön osuutta pystytään kasvattamaan ja pitämään vähintään 60 %:ssa.

Sosiaali- ja terveystoimen vastaus:

- Viimeisellä vuosineljänneksellä välittömän asiakastyön osuus nousi tavoiteltuun, joten toimintamallia on pystytty kehittämään toivottuun suuntaan.

Ehdotus:

Sosiaali- ja terveysjohtaja (KK): Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää edellisen selvityksen vastauksenaan tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksen 2015 suosituksiin.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Tiedoksianto: Kopio Kaupunginhallitus
johtava ylilääkäri
sosiaalipalvelujohtaja
hoito- ja vanhuspalvelujohtaja